

ιδε)κατα

ταξίδια πρόσωπα κείμενα τέχνες

Άνοιξη 2007 / 10€

#9

Επιστροφή στην

ποίηση

2007

ΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ - σελίδες 14-59

Το μαγνητόφωνο, 14-25

Η Κική Δημουλά μιλά στον Ντίνο Σιώτη

Η Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ μιλά
στην Ευτυχία Παναγιώτου

Ο Γιάννης Δάλλας μιλά στην Αντωνία Αλεξάκη

Ο Γιάννης Κοντός μιλά στον Ντίνο Σιώτη

Τα πρόσωπα, 22-59

Ο Charles McGrath γράφει για τον Robert Lowell

Ο Λεωνίδας Χρηστάκης γράφει για τον Νίκο
Εγγονόπουλο

Ο Adam Kirsch γράφει για τον Charles Bukowski

Ο Αλέξης Ζήρας γράφει για τον Έκτορα
Κακναβάτο

Ο Χρίστος Ρουμелиωτάκης γράφει για τον Τάσο
Γαλάτη

Ο Γιάννης Ευσταθιάδης γράφει για τον Μιχάλη
Γκανά

Η ΠΟΙΗΣΗ - σελίδες 60-82

Adrienne Rich, Οι νομοθέτες του κόσμου

Κάτια Γρηγορίου-Θεοχαράκη, Το μουσικό
όνομα της ποίησης

Αντωνία Αλεξάκη, Βιβλιοθήκες και Ποίηση:
Σχέσεις στοργής

Χαράλαμπος Γιαννακόπουλος, Τι κοιτάζει στ'
αλήθεια ο ποιητής

Charles Bernstein, Το δύσκολο ποίημα

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ - σελίδες 84-149

Οι έλληνες ποιητές, 84-123

Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, Μαριγώ

Αλεξοπούλου, Δημήτρης Άλλος, Ευγένιος

Αρανίτσης, Νάνος Βαλαωρίτης, Γιάννης

Βαρβέρης, Γιώργος Βέης, Μπίλη Βέμη, Ιωσήφ

Βεντούρας, Αναστάσης Βιστωνίτης, Χάρης

Βλαβιανός, Γιώργος Γεωργούσης, Κώστας

Γιαννακογιώργος, Μιχάλης Γκανάς, Βερονίκη

Δαλακούρα, Γιάννης Δάλλας, Ζέφη Δαράκη,

Γιώργος Δουατζής, Λίλυ Εξαρχοπούλου,

Λεύκιος Ζαφειρίου, Γιάννης Ζέρβας, Σωτήρης

Κακίσης, Ρούλα Κακλαμανάκη, Ρήγας

Καππάτος, Πάνος Καπώνης, Νίκος Καρούζος,

Παναγιώτης Κερασίδης, Μαρία Κούρση,
Στάθης Κουτσούνης, Θανάσης Λάμπρου,
Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου, Γιώργος
Μαρκόπουλος, Κώστας Μαυρουδής,
Αλεξάνδρα Μπακονίκα, Λέλη Μπέη, Άγης
Μπράτσος, Γιώργος Μπρουνιάς, Νίκος
Μυλόπουλος, Αθηνά Παπαδάκη, Αριστέα
Παπαλεξάνδρου, Σωτήρης Παστάκας, Τίτος
Πατρίκιος, Γιώργης Παυλόπουλος, Σταμάτης
Πολενάκης, Λευτέρης Πούλιος, Γρηγορία
Πούλιου, Χρίστος Ρουμелиωτάκης, Μαρία
Σερβάκη, Αγγελική Σιδηρά, Θάνος
Σταθόπουλος, Διονύσιος Σολωμός, Γιάννης
Τζανετάκης, Σωτήρης Τριβιζάς, Αλέκος Ε.
Φλωράκης, Άντεια Φραντζή, Κλεοπάτρα Φυτά,
Αντώνης Φωστιέρης, Θανάσης Χατζόπουλος,
Αργύρης Χιόνης, Έλενα Χουζούρη, Δημήτρης
Χουλιάρης, Δήμητρα Χ. Χριστοδούλου,
Τηλέμαχος Χυτήρης, Χάρης Ψαρράς

Οι ξένοι ποιητές, 124-147

ΑΓΓΛΙΑ, Elaine Feinstein

ΑΜΕΡΙΚΗ, Olga Broumas, Charles Bukowski,
Raymond Carver, Billy Collins, Yussef Komun-
yakaa, Robert Lowell, Colleen McElroy, Ernie
Seals, Anne Sexton, Charles Simic, Tennessee
Williams

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ, Saul Yurkievitch

ΑΥΣΤΡΙΑ, Ingeborg Bachmann

ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ, Eugenio Montejó

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, Yana Bukova

ΒΡΑΖΙΛΙΑ, Carlos Drummond de Andrade

ΓΑΛΛΙΑ, Guillaume Apollinaire, Jean-Pierre Faye

ΓΕΡΜΑΝΙΑ, Durs Grunbein

ΕΛΒΕΤΙΑ, Kurl Marti

ΙΝΔΙΑ, Agha Shahid Ali

ΙΡΑΚ, Saadi Yussef

ΙΡΛΑΝΔΙΑ, Samuel Beckett, Mary O' Malley

ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ, Aleyda Quevedo Rojas

ΙΣΡΑΗΛ, Yehuda Amichai

ΙΤΑΛΙΑ, Milo de Angelis

ΚΑΝΑΔΑΣ, Anne Carson

ΚΟΛΟΜΒΙΑ, Giovanni Quessep

ΚΟΥΒΑ, Roberto Fernandez Retamar
ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ, Idea Vilarino
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ, Mahmoud Darwish
ΠΕΡΟΥ, Victor Coral
ΠΟΛΩΝΙΑ, Julia Hartwig, Czeslaw Milosz
ΡΟΥΜΑΝΙΑ, Oskar Pastior
ΡΩΣΙΑ, Vladimir Nabokov
ΣΕΡΒΙΑ, Radmila Lazic
ΣΚΩΤΙΑ, Carol Ann Duffy
ΧΙΛΗ, Pedro Lastra

Οι αυριανές φωνές, 148-149

Άλκηστη Αρέλλη, Ελένη Δελώτη, Ευτυχία Παναγιώτου, Ελένη Ν. Σπυροπούλου

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ - σελίδες 150-161

Haim Watzman, Όρες δίχως έλεος
David L. Ulin, Αλλάζοντας την κουλτούρα της λογοτεχνίας
Jon Sprayde, Η σουρεαλιστική ζωή Δημήτρης Μητρόπουλος, Χίλιες βελόνες

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ - σελίδες 164-183

Αντωνία Αλεξάκη, Παντελής Απέργης, Γιώργος Βέης, Λίλυ Εξαρχοπούλου, Ρήγας Καππάτος, Πάνος Καπώνης, Βασίλης Λαμπρόπουλος, Σπύρος Μπόκος, Κώστας Παπαδόπουλος, Έφη Περίκου, Χρύσα Σπυροπούλου, Μάνος Στεφανίδης

ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ - σελίδες 193-208

Κυριάκος Αθανασιάδης, Βερονίκη Δαλακούρα, Κατερίνα Ζαρόκωστα, Ρήγας Καππάτος, Ρίβα Λάββα, Χρήστος Οικονόμου, Έφη Περίκου, Ντίνος Σιώτης, Γιάννης Τζώρτζης

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ σ. 7
ΟΙ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΙ σ. 161
THE ATHENS PRIZE FOR LITERATURE
σ. 184-185
ΟΙ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΥΠΟΠΤΟΙ σ. 188-192

(δε)κατα #9

ταξίδια πρόσωπα κείμενα τέχνες

επιστροφή στην ποίηση 2007

τριμηνιαίο περιοδικό, άνοιξη 2007, τεύχος 9ο
ISSN 1790-3068
έδρα: Δεινοκράτους 8, Αθήνα 10675
γραφεία: Σόλωνος 94, Αθήνα 10680
T & F 210-3623-792
E info@dekata.gr
www.dekata.gr
κωδικός εντύπου 7693

© 2007, απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή όλου ή μέρους του περιοδικού χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη

τακτικοί συνεργάτες

Κυριάκος Αθανασιάδης, Γιώργος Βέης, Κώστας Γιαννακογιώργος, Χαράλαμπος Γιαννακόπουλος, Λίλυ Εξαρχοπούλου, Κατερίνα Ζαρόκωστα, Αυγουστίνος Ζενάκος, Αλέξης Ζήρας, Δημήτρης Καλοκύρης, Ρήγας Καππάτος, Ρίβα Λάββα, Σείλ Ιγγλέση Μαργέλλου, Δημήτρης Μητρόπουλος, Σοφία Νικολαΐδου, Αθηνά Παπαδάκη, Αγγελική Παπαδοπούλου, Σάββας Πατσαλίδης, Αγγελική Τσιριγώτη, Γιώργος Χουλιάρας

γραμματεία σύνταξης - επιμέλεια

Ευτυχία Παναγιώτου

σχεδιαστήριο

A. Bloom, C.Otis & Associates

εφαρμογή εξωφύλλου

Evi Di Taso

εικόνα εξωφύλλου

Φωτογραφία του Plamen Petkov

διεύθυνση

Αντωνία Αλεξάκη

εκδότης - ιδιοκτήτης

Ντίνος Σιώτης

BIBΛΙΑ

ΑΠΟΣΥΝΘΕΤΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Anne Carson, *Decreation: Poetry, Essays, Opera*, Alfred A. Knopf, New York 2005, σελ. 220

Η Καναδή Αν Κάρσον είναι μια από τις πιο διακεκριμένες συγγραφείς του αγγλόφωνου κόσμου. Το κοινό τη γνωρίζει κυρίως ως ποιήτρια, όμως το έργο της περιλαμβάνει πολλά είδη γραφής. Η ποικιλία είναι εμφανέστατη στο τελευταίο βιβλίο της, *Decreation: Poetry, Essays, Opera*, το οποίο, εκτός από ποίηση, παρουσιάζει δοκίμιο, λιμπρέτο, σενάριο, φιλμ και ορατόριο. Πέρα από την ποικιλία λογοτεχνικών και άλλων ειδών, συναντά κανείς επίσης ένα μεγάλο εύρος ενδιαφερόντων, όπως η κλασική φιλολογία, η μεσαιωνική θεολογία, η νεότερη φιλοσοφία, η μετάφραση, η μουσική και ο φεμινισμός. Από σελίδα σε σελίδα η αναγνώστρια αιφνιδιάζεται από την πληθώρα των υφών, των τεχνοτροπιών και των στοχασμών. Αν όμως περιμένει σύνθεση, θα απογοητευθεί.

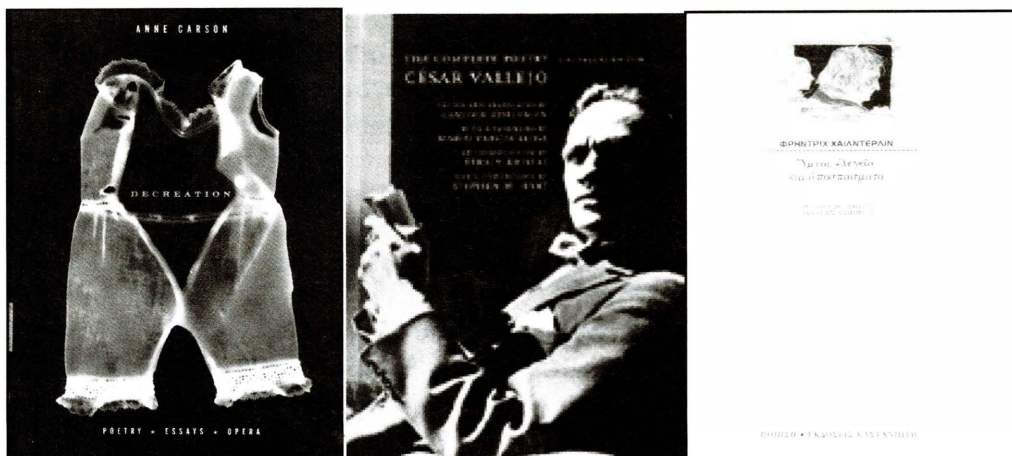
Σκοπός της εντυπωσιακής πολυφωνίας του βιβλίου δεν είναι η εναρμόνιση αλλά η αποσύνθεση. Η Κάρσον προωθεί την αποσυνθετική λειτουργία της λογοτεχνίας όπου η γραφή δε δημιουργεί αλλά διαθλά, διαλύει, διασπείρει, διασκορπίζοντας τα πράγματα προς πολλαπλές κατευθύνσεις. Αυτό συντελείται τόσο σε θεματογραφία και αφήγηση όσο και σε γραμματική και σύνταξη. Πρόκειται φυσικά για εξαιρετικά πειραματική γραφή, η οποία απαιτεί την απόλυτη προσοχή, και συχνά συμμετοχή, της αναγνώστριας. Περιέργως, ο πειραματισμός αυτός απέχει από την

εσκεμμένη, προκλητική πρωτοπορία. Η συγκεκριμένη γραφή δεν επιδιώκει ούτε τη δημιουργία ούτε την καταστροφή αλλά, όπως δηλώνει ο τίτλος, την «αποδημιουργία», μια αρχή που εισήγαγε στην ποιητική ο Ουάλας Στίβενς. Αν θέλει κανείς να δει πώς η φιλοσοφία αποδομείται, πώς η μουσική απορρυθμίζεται, πώς η τέχνη αποσυντονίζεται, δε θα βρει θεαματικότερη χρήση παρεμφερών τεχνικών από την *Αποδημιουργία* της Κάρσον.

Μπορεί όλα αυτά να είναι σαφώς μεταμοντέρνα, όμως προέρχονται (όπως όλη η σημαντική μεταμοντέρνα σκέψη) από τελείως παραδοσιακές πηγές – τρεις δημιουργούς που με τη ζωή και το έργο τους εμπνέουν τη συγγραφέα του 21ου αιώνα: τη Σαπφώ, την Πορέτ και τη Βέλ.

Η παλαιότερη και δυναμικότερη συνομιλήτρια της Κάρσον (η οποία σπούδασε κλασική φιλολογία) υπήρξε εξαρχής και παραμένει η ελληνική παράδοση και ιδιαίτερα η λυρική ποίηση και η τραγωδία. (Το τελευταίο βιβλίο της, *Grief Lessons*, κυκλοφόρησε το 2006 και περιέχει μεταφράσεις τεσσάρων έργων του Ευριπίδη). Στην αποσπασματικότητα της Σαπφούς (της οποίας το σωζόμενο έργο έχει μεταφράσει) η Κάρσον βρίσκει την πεμπτούσια της αποδημιουργίας, καθώς τα ποιητικά θραύσματα ενσαρκώνουν την εγγενή αποσύνθεση της ποίησης. Έναν διαφορετικό θείο έρωτα συναντά στο βιβλίο *Ο καθρέφτης των απλών ψυχών* της Γαλλίδας Μαργκερίτ Πορέτ, την οποία η Ιερά Εξέταση θεώρησε αιρετική και έκαψε το 1310. Τέλος, στη φιλοσοφία της Σιμόν Βέλ, η οποία ασπάσθηκε τον Καθολικισμό (τη δική της πίστη), η Κάρσον βρίσκει την αγωνία του ατόμου που επικαλείται έναν θεό απόντα και απόμακρο επιδιώκοντας μια άκρα ταπείνωση.

Στο βιβλίο αυτό συγκλίνει μια

σωρεία λογοτεχνικών, καλλιτεχνικών, μεταφυσικών και αισθητικών ρευμάτων τα οποία, χωρίς ποτέ να ενωθούν, αποκλίνουν προς νέες, απρόβλεπτες κατευθύνσεις που εκφράζουν τον έκκεντρο, διάχυτο τρόπο με τον οποίο λειτουργούν (μόνο σήμερα;) τα πράγματα. Το ερωτικό και το θεολογικό στοιχείο, το μουσικό και το κινηματογραφικό, το κλασικό και το καθολικό συμφύρονται σε έναν προσωπικό μυστικισμό, όπου ο εαυτός απογεννάται, όπου συνοχή και διάσπαση προϋποθέτουν η μία την άλλη.

Έτσι η λογοτεχνία, στον διαρκή της διάλογο με την παράδοση καθώς και τις άλλες τέχνες, είναι ταγμένη να σέβεται το παράδοξο της φύσης της και το ετερόδοξο της πίστης της. Μια τέτοια λογοτεχνία αντιβαίνει στους παραδοσιακούς αισθητικούς κανόνες που υπαγορεύουν την εναρμόνιση των ετερόκλητων και την εξισορρόπηση των αντίθετων. Πρόκειται για μια εξαιρετικά απαιτητική γραφή που θέτει υπό αίρεση κάθε έννοια κέντρου ή προορισμού, μια ασκητική γραφή που ασκείται στην πειθαρχία του αποσπάσματος που συνιστά το απόλυτο. Η ποιητική αποδημιουργία αποδέχεται τον κόσμο όπως είναι, θρυμματισμένος, και τον υπηρετεί χωρίς κατάφαση ή άρνηση, μόνο με αυταπάρνηση.

Φυσικά, το μέγα αισθητικό παράδοξο είναι πως η συγγραφέας επιδιώκει την αποκατάσταση του στοιχειώδους όχι με λιγότερα λόγια και ισχνότερα μέσα αλλά με διαρκώς περισσότερα. Η θεμελιώδης αντίφαση είναι πως η αποδημιουργία γίνεται με παραγωγικότατο τρόπο που αποφέρει άφθονη δημιουργία, πως η αναζήτηση του θείου γίνεται μέσω του απολύτως κοσμικού, πως η κατανόηση του μυστικού κόσμου μόνο στο φανερό συντελείται. Η Κάρσον είναι συνάδελφος στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν, όπου διδάσκει στα τμήματα Κλασικών Σπουδών, Συγκριτικής Φιλολογίας και Αγγλικής Φιλολογίας. Όμως δεν περιορίζεται σ' αυτά τα τμήματα. Τη βρίσκει κανείς να συνεργάζεται με ερευνητές, καλλιτέχνες και φοιτητές, αναζητώντας διαρκώς καινούριους συνδυασμούς μέσω των κωδίκων. Αντίστοιχα, όταν συναντά το έργο της η αναγνώστριά ή ο θεατής πρέπει να προσφέρουν τη δική τους ασκητική εγρήγορση, μη λησμονώντας πως σκοπός της δημιουργικής δραστηριότητας είναι η αποδημιουργία κάθε ολοκλήρωσης που μας φυλακίζει ολοκληρωτικά σε κάποια πλήρωση, αλήθεια ή σωτηρία.

Βασίλης Λαμπρόπουλος